

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

429943*Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el projecte gestió residus construcció i demolició (RCD's) a l'àrea des Cap de Barberia, TM Formentera (140A/2020)*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 22 de juliol de 2021,

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

1. Informació del projecte: objecte, ubicació i descripció

El projecte proposa la construcció d'una planta per al tractament dels residus de construcció i demolició dins l'àrea de gestió de residus de Cap de Barberia, polígon 1 parcel·la 5 de Formentera. Es tractaran els RCD's que es generin a les obres i l'aplec de RCD's existent: 151.120 m³ o 247.836,80 t estimat al 2018.

La instal·lació està prevista al Pla Director Sectorial de Residus Urbans no Peril·losos de l'illa de Formentera, aprovat el 23/4/2019 (BOIB 72, 30/5/19) amb tramitació ambiental favorable per acord del Ple de la CMAIB en sessió de 14/3/19.

La planta estarà formada per una línia de tractament, situada a l'interior d'una nau tancada, i una bàscula de control de pesatge, que ja es troba instal·lada a l'exterior.

La línia de tractament està formada per una línia de maquinària amb un equip fixe de cribratge i un equip mòbil de trituració, generant-se un àrid de segona generació apte per al seu ús en obra, que s'apilarà a l'exterior. El fet de tenir l'equip de trituració mòbil possibilita un tractament de material in situ, a l'obra.

2. Tramitació

Segons l'article 14.1 de la Llei 12/2016 s'han de sotmetre a avaluació d'impacte ambiental ordinària els projectes inclosos a l'annex I de la llei esmentada. L'apartat 2 del grup 9 (projectes de tractament i gestió de residus) de l'annex I de la Llei 12/2016 inclou les instal·lacions de tractament de residus no peril·losos que realitzin operacions d'eliminació de la D1 a la D12 de l'annex 1 o operacions de valorització de la R1 a la R11 de l'annex 2 de la Llei 22/2011 de 28 de juliol de residus i sòls contaminats, amb una capacitat de tractament superior a 50 t/dia.

En aquest cas, i segons la documentació presentada, es proposa el tractament de 36.784 t/any que suposa 138 t/dia, superior a 50 t, per la qual cosa, el projecte es troba inclòs dins els supòsits de l'annex I de la Llei 12/2016 i per tant sotmès a la tramitació d'impacte ambiental ordinària, amb la tramitació que desenvolupen els articles 33 fins al 41 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

3. Elements ambientals significatius de l'entorn del projecte

Diagnòstic territorial

En relació a la ubicació del projecte, aquest es realitza al polígon 2 parcel·la 5, que té una superfície de 118.627 m². La superfície ocupada per la planta prevista és de 17.658 m². L'emplaçament previst es localitza en un complex de gestió de residus.

La gran quantitat de RCD generats, s'han dipositat cobrint la part NE, quedant en algun punt per sobre de la massa prèviament clausurada, però, segons indica el promotor, sense afecció a la mateixa (sense especificar en què es basa per asseverar-ho)

La parcel·la està catalogada com SSGG-MD (MUNICIPAL DIVERS): Reuneix la possibilitat de ser destinat a qualsevol ús, excepte cementiri, de titularitat i domini públic.

En base a la informació recollida en l'inventari ambiental anteriorment inclòs i al Pla Territorial de Formentera (2005) i Normes Subsidiàries de 2010 a la zona es troba:

- SRP per erosió (a 105 m a nord-oest de la zona de projecte)
- Zona de protecció de torrents (l'extrem nord-oest de la parcel·la es superposa amb una zona de protecció).
- SRP-APR per incendis (a 123 m a sud-est de el límit considerat com a planta de RCD).

Es presenta una anàlisi de riscos, que s'analitza més endavant.

Diagnòstic ambiental

S'ha realitzat una caracterització de la zona, un inventari ambiental, on es descriuen les característiques generals de la illa, el medi físic i biòtic (geomorfologia, geologia, hidrologia, edafologia) i el socioeconòmic.

S'ha de tenir en compte que la parcel·la es troba antropitzada per tractar-se d'una àrea de gestió de residus i assentar-se en ella, no només l'estació de transferència, l'àrea de recepció de residus de construcció i demolició i la planta de tractament de VFU's, sinó també l'antic abocador de RSU ja clausurat.

En relació als aqüífers, el document indica que la zona de projecte es trobaria sobre materials permeables. Informen que la recàrrega es realitza directament per l'aigua de pluja i la descàrrega es realitza directament a la mar a causa de la inexistència d'un nivell prou impermeable que permeti retenir la percolació de l'aigua. Existeix un procés d'intrusió salina que afecta pràcticament a la totalitat de l'illa. Aquest fenomen produeix l'alteració de la qualitat de les aigües subterrànies, presentant valors de conductivitat entre 3.000 i 4.000 $\mu\text{S} / \text{cm}$ i elevada concentració de clorurs a causa del greu procés d'intrusió marina. Aquesta intrusió ve donada per les contínues i intenses extraccions realitzades en el aqüífer calcari per satisfer la demanda d'aigua, provocant així una alteració de seva qualitat atès que la falca d'intrusió penetra fins a l'aqüífer.

La pluviositat és irregular i escassa, un total de 350 mm a Formentera. En cap mes es registra excés d'aigua, per contra, el dèficit hídric es manté durant 10 mesos.

Quant a fauna i flora, la parcel·la és una àrea dedicada a la gestió de residus. En ella hi ha diverses masses de residus de diferent naturalesa, alguna ja clausurada, per la qual cosa, l'àrea ha perdut la seva condició natural originària pel seu ús actual com a abocador. Per tant no es considera probable localitzar en aquesta parcel·la o en el seu entorn més immediat cap espècie catalogada, amenaçada, o endèmica.

En relació als espais naturals, consultada la cartografia, bibliografia i legislació disponible tant estatal com autonòmica es conclou que la parcel·la on es pretén ubicar el projecte:

- Està fora de la Xarxa d'Espais Naturals Protegits
- No té coincidència amb l'àmbit d'aplicació de plans de recuperació o conservació d'espècies amenaçades.
- No té coincidència amb Zones Humides Catalogades.
- No té coincidència territorial amb Reserves de la Biosfera declarades.
- No té coincidència amb forests d'utilitat pública.
- La parcel·la si té coincidència amb Hàbitat d'Interès Comunitari, si bé l'espai ha estat ja transformat amb l'abocador.
- És confrontant amb el HIC Matolls termomediterranis i preestèpics.
- Té coincidència territorial amb la Xarxa Natura 2000. La parcel·la solapa pel seu sector sud-oest amb el LIC-ZEPA ES5310025 Cap de Barbaria a aproximadament 1,3 ha, representant dit cavalcament un 11,8% de la superfície de la parcel·la. S'ha dut a terme un estudi d'afecció a Xarxa Natura 2000 i la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat ha emès informe al respecte.

Segons les NNSS de planejament de l'illa de Formentera actualment vigents, en la parcel·la objecte de projecte no hi ha elements inventariats, catalogats o jaciments arqueològics.

A més, d'acord amb la ubicació del projecte, es dedueix que la vulnerabilitat enfront d'amenaques externes és reduïda (tempestes o terratrèmols), concloent que cap d'elles seria susceptible de donar lloc a una catàstrofe, en el sentit establert en la Llei 21/2013.

Pel que fa a amenaces internes i altres riscos, d'acord amb la identificació dels residus entrants i de les substàncies presents i la descripció de les mesures preventives implementades, no és d'aplicació el Reial Decret 840/2015, de 21 de setembre, pel qual s'aproven mesures de control dels riscos inherents als accidents greus en els que intervinguin substàncies perilloses.

No obstant això, en l'apartat de mesures preventives, protectores i correctores es recullen actuacions a dur a terme per a la minimització dels riscos que la planta pugui suposar enfront d'accidents greus o catàstrofes, quedant igualment contemplades actuacions de vigilància ambiental dins el programa de vigilància ambiental previst.

4. Resum del procés d'avaluació

Fase d'informació pública i de consultes

El 14 de març de 2020 el Servei de Residus va publicar en el BOIB núm. 34 la informació pública del projecte i l'EIA i NO han hagut al·legacions. S'han consultat les següents administracions:

- DG d'Educació Ambiental, Qualitat ambiental i Residus

- DG de Territori i Paisatge
- DG d'Espais Naturals i Biodiversitat
- DG de Recursos Hídrics
- DG de Política Industrial
- DG d'Energia i Canvi Climàtic
- Àrea d'urbanisme i d'ordenació del Territori del Consell
- Salut Pública

-Informe favorable de Salut Ambiental (14/4/20) que fa les següents consideracions:

1. Es protegirà l'apilament de la fracció final de 0-10mm (material valoritzat) per tal de minimitzar la dispersió de partícules en suspensió.
2. Les instal·lacions de banys i vestuaris hauran de complir amb la normativa vigent referent a aigües de consum humà i control i prevenció de la legionel·losi:
 - a. Reial Decret 140/2003, de 7 de febrer, pel que s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà.
 - b. Reial Decret 865/2003, de 4 de juliol, pel que s'estableixen els criteris higiènic-sanitaris per a la prevenció i control de la legionel·losi.
3. En cas que el reg dels materials apilats, vials i resta de instal·lacions es farà per aspersió amb aigües que no provenguin d'una xarxa d'abastiment controlada, l'aigua es tractarà per donar compliment al Reial Decret 865/2003.
4. L'aigua utilitzada al procés i per neteja serà aigua regenerada i/o reutilitzada per tal de minimitzar el consum d'aigua de consum humà.
5. S'utilitzaran sistemes de depuració pel tractament de les aigües provinents de les instal·lacions sanitàries, en comptes de fosses sèptiques.

-Informe de la DG de Canvi Climàtic (17/7/19) que fa les següents consideracions:

1. Per a la fase de construcció es recomana consultar guies de bones pràctiques en construcció (<http://atmosfera.caib.es>).
2. El titular de la planta de tractament de RCD's ha de sol·licitar a la Direcció General d'Energia i Canvi Climàtic la seva inscripció com activitat potencialment contaminadora de l'atmosfera (APCA) del grup C. (...)
3. La resolució d'inscripció APCA fixarà la periodicitat de les comprovacions a realitzar per part d'un Organisme de control autoritzat per a l'atmosfera (OCA), tant les corresponents al manteniment i eficàcia de les mesures correctores i preventives implantades per disminuir les emissions de partícules, com de les mesures de gasos i partícules dels grups electrògens existents o altres focus canalitzats, si s'escau.
4. S'han de descriure mesures per al control i seguiment de gasos i mesures destinades a la mitigació del canvi climàtic.

-Informe favorable de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat (20/4/20) atès que: (...)

1. El LIC i ZEPA 5310025 Cap de Barbaria està inclòs al pla de gestió de la Xarxa Natura 2000 de Formentera, actualment en tramitació i del qual es preveu la seva aprovació pel Consell de Govern en breu, per tant, una vegada s'aprovi el pla, el LIC serà designat ZEC i de la normativa cal destacar que determina, al punt 9.8.8. Tractament de residus «Es prohibeix l'execució de noves instal·lacions de tractament de residus: abocadors, depuradores, plantes de transferència, etc., així com l'ampliació de les existents», que s'haurà de tenir en compte pel cas de futures actuacions a la part de la parcel·la que es localitza a XN.
2. Les NNSS de Formentera cataloguen la parcel·la com a sistema general- municipal divers
3. El Plan Director Sectorial de Gestió de Residus No Perillosos de Formentera (PDSGRNPF) determina que correspon al Consell Insular de Formentera la posada en funcionament d'una planta de tractament de residus de construcció i demolició a l'Àrea de Gestió de Residus des Cap de Barbaria.
4. L'avantprojecte determina que a la PTRCD es durà a terme el tractament dels cúmuls de RCD existents a la parcel·la.
5. La importància del LIC i ZEPA 5310025 Cap de Barbaria es deu a que en aquesta zona nidifiquen diverses espècies prioritàries de l'Annex I de la Directiva Aus i a la important presència de praderies de Posidònia oceanica.
6. D'acord amb la cartografia oficial d'hàbitats de l'IDEIB a la zona a ocupar per la PTRCD s'hi localitza l'hàbitat d'interès comunitari 5330 Matollars termomediterranis i preestèpics i el 6220 Zones subestèpiques de gramínees i anuals de Thero-Brachypodietea, per tant, d'acord amb l'article 45.3 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat «Els òrgans competents han d'adoptar les mesures necessàries per evitar el deteriorament o la contaminació dels hàbitats fora de la Xarxa Natura 2000».
7. L'estudi d'impacte ambiental (EIA) té en compte que es troben aquests hàbitats d'interès comunitari, però indica que al tractar-se d'un parcel·la ja destinada a la gestió de residus ja ha perdut la seva condició natural i es tracta d'un espai ja transformat.
8. D'acord amb l'article 17. G) de la Llei 1/2007, de 16 de març, contra la contaminació acústica de les Illes Balears, els espais protegits Xarxa Natura 2000 són àrees de silenci o zones d'alta sensibilitat acústica, i segons l'estudi acústic presentat els renous que

es produiran als límits amb l'espai Xarxa Natura 2000, que són zones de silenci recollides a l'Ordenança municipal de Protecció del Medi Ambient i la Salut contra la Contaminació per Renous i Vibracions de Formentera amb el límit de 50 dB de dia, es complirà la no superació d'aquest límit.

9.L'estudi d'impacte ambiental (EIA) inclou mesures protectores i correctores, que minimitzaran possibles afeccions al LIC i ZEPA Cap de Barbaria.

10.S'ha aportat un estudi d'afecció a la Xarxa Natura 2000 que analitza les possibles afeccions a hàbitats i espècies d'interès comunitari i conclou que no es considera que l'actuació tenguí efectes negatius sobre els valors de l'espai Xarxa Natura 2000.

11.L'estudi inclou entre les mesures preventives que en el cas que es detecti presència de fauna protegida pròxima o en els voltants de la parcel·la, en època de cria i reproducció el calendari d'execució de les obres podrà patir petites alteracions o salts perquè no coincideixi amb aquest període de temps.

Informa que l'avantprojecte de disseny preliminar per execució i explotació d'instal·lacions per tractament i valorització de residus de construcció i demolició a la Venda Cap de Barbaria, polígon 1, parcel·la 5, del terme municipal de Formentera, no té relació directa amb la gestió del lloc de la Xarxa Natura 2000 LIC i ZEPA ES5310025 Cap de Barbaria, o és necessari per gestionar-lo, i que no l'afectarà de manera apreciable sempre que es duguin a terme les mesures preventives i correctores de l'estudi d'impacte ambiental i de l'estudi d'afecció a la Xarxa Natura 2000.

-Informe favorable de la DG Política Industrial (20/07/2020) indicant que una vegada acabades les obres cal inscriure les instal·lacions subjectes a la normativa d'indústria.

-Informe favorable del Servei d'Estudis i Planificació de la DG de Recursos Hídrics (11/12/2020) sempre que es duguin a terme totes les mesures correctores i preventives proposades a l'EIA.

-Informe favorable del Àrea de medi ambient del Consell Insular de Formentera (11/12/2020).

1. Integració de l'avaluació

Alternatives

L'objectiu del Consell Insular de Formentera és crear una instal·lació de tractament i valorització de residus en la qual es puguin tractar els residus de construcció i demolició. La ubicació de la planta ja ve determinada pel Pla de Residus, i és la l'àrea de Cap de Barbaria. Les alternatives que es contemplen són:

- Alternativa 0: no execució de el projecte.
- Alternatives d'ubicació de el projecte.
- Alternatives de tecnologies adoptades (maquinària simple o composta, equip fixe o mòbil)
- Alternatives de tractament de residus.

Les alternatives d'ubicació es descarten per la seva inviabilitat tècnica, com per exemple construir la planta a sobre de l'antic abocador restaurat o sobre l'aplec de RCD'S. No s'han de presentar alternatives si no són viables. En aquest cas la ubicació de la planta sembla que només pot ser on es preveu, per tant amb la justificació ja seria suficient.

Per altra banda es presenten alternatives en relació a si el tractament es fa fora o dintre d'una nau i sobre les tecnologies adoptades.

Finalment s'escull la implementació d'una línia de maquinària composta amb un equip fixe de cribatge a l'interior de la nau i un equip de trituració mòbil. L'alternativa de cribatge compost compta amb sedàs múltiple, bufador per retirar la fracció lleugera, electroimant per retirar la fracció fèrrica i cabina de triatge per a una adequada retirada d'impropis, garantint un adequat tractament del residu. D'aquesta manera es genera un àrid de segona generació apte per al seu ús en obra. L'alternativa de trituració mòbil suposa que aquest àrid pot ser tractat a la planta o traslladar-se a obra on efectuar una tractament de material in situ per a la seva reutilització per la pròpia obra, d'acord amb els principis de la economia circular.

L'estudi d'alternatives és escaritat i no es realitza una anàlisi multicriteri, però tenint en compte que la ubicació ve predefinida en un instrument que va passar la tramitació ambiental, que es localitza dintre d'una àrea de tractament de residu, que s'encapsula l'activitat a l'interior d'una nau tancada i que s'utilitza tecnologia que permet una minimització de les afeccions sobre l'entorn, especialment sorolls i generació de pols, es troba que el que s'ha presentat és suficient.

Principals impactes de l'alternativa escollida i la seva correcció

El document presenta una descripció i valoració dels impactes, així com la metodologia utilitzada. S'enumeren les accions del projecte tant en construcció, explotació com desmantellament, susceptibles de produir impacte.

S'enumeren també aquells elements del medi susceptibles de patir impactes per cadascuna de les accions del projecte definides anteriorment.

Per facilitar la identificació dels impactes, es presenta una matriu d'avaluació d'impactes (Matriu de Leopold) en la qual s'han considerat les accions del projecte que incideixen de manera directa o indirecta sobre algun factor de medi (files) i els elements del medi que poden resultar afectats (columnes). En funció de l'afecció de cada acció del projecte sobre els elements del medi, en els encreuaments es designa l'impacte positiu o negatiu i P a tots els Impactes Potencials, que es produïrien sota determinades circumstàncies.

A continuació, es realitza una breu descripció de cada un d'ells, per determinar aquells que es consideren significatius i realitzar la valoració. Les accions de projecte susceptibles de generar impactes ambientals són, en la fase de construcció: ocupació de terrenys destinada al projecte (nau de formigó tancada, aplecs, oficina i bàscula), aplec temporal d'obra, casetes o parc de maquinària, construcció de la nau de formigó tancada i l'edifici d'oficines, instal·lació de maquinària de valorització de RCD, emmagatzematge de materials i residus, trànsit i treball de vehicles i maquinària, i risc d'accidents. En fase d'explotació o funcionament seran: presència i funcionament de la planta de RCD, manteniment de les instal·lacions, risc d'accidents, etc.

Els principals impactes en fase de construcció seran: increment dels gasos contaminants i de partícules en suspensió a conseqüència del funcionament de la maquinària (precursors del canvi climàtic), renou provocat per l'activitat de la maquinària, alteració geomorfològica, contaminació i pèrdua sòl, contaminació d'aigua superficial o subterrània, eliminació de vegetació, molèsties a la fauna, pèrdua de biodiversitat, alteració del paisatge, afecció al patrimoni, a la població, etc.

Atenent a la zona en la qual s'efectuen, la durada d'aquestes i la seva tipologia, i les mesures correctores previstes, els impactes durant la construcció es minimitzen i no s'esperen significatius.

Quant a l'impacte dels materials utilitzats per a realitzar la infraestructura, s'ha de tenir en compte l'elevada quantitat de formigó necessària: soleres, cimentacions, encofrats, etc. Es tracta d'un material molt impactant, tant en la fabricació com durant la utilització, amb una elevada petjada de carboni. Per tal d'evitar que es produeixi l'abocament incontrolat del formigó residual, s'establirà un punt de neteja de formigoneres on les aigües es gestionaran correctament.

Durant la fase d'explotació, els impactes es produiran per l'activitat duta a terme. El procés productiu pel tractament i valorització de RCD és el següent: els RCD arriben a la planta en contenidor o banyera coberta, es pesen, es registra la informació i entren a l'interior de la nau de procés. Dins de la nau, es descarrega el contenidor, es realitza la selecció primària i s'envia la resta a la línia de maquinària. Les fraccions recuperades (fusta, plàstic, paper i cartró, metall, etc.) així com el rebuig no valoritzable són emmagatzemats en aplecs dins de la nau. L'àrid de segona generació obtingut en la línia de maquinària es deriva a l'exterior, pel seu emmagatzematge en aplecs temporals (tots ells sobre tot-u compactada) fins a la seva expedició a obra.

L'anàlisi realitzada infravalora alguns impactes, com l'impacte de la pols provocat per l'activitat en el interior i l'exterior de la planta, i la generació de lixiviats amb material sedimentat. Els impactes que es poden ocasionar durant el funcionament són: soroll de la maquinària i els treballs associats, increment de partícules en suspensió per la circulació de vehicles i el tractament dels residus, contaminació de sòls i aigües per olis i hidrocarburs com a conseqüència d'abocaments accidentals de vehicles i maquinària, contaminació d'aigües per arrossegament de pols amb l'aigua de reg, molèsties a la fauna per trànsit de persones i vehicles, augment de la utilització de les infraestructures com carreteres, impacte paisatgístic, etc.

Tant el bolcat dels residus per formar els aplecs, com el funcionament de la planta impliquen un increment de partícules en suspensió. Dins de la nau s'utilitzaran equips per atrapar pols, però tot i així, la pols s'escapa per portes i finestres. A l'exterior hi ha un aplec de RCD, i potser que hi hagin més si es reben molts residus, que contenen pols de diferents materials, que poden ser arrossegats per l'aigua i pel vent.

A l'exterior també hi hauran aplecs d'àrids de segona generació que s'apilaran sobre terra perquè, segons el document, es tracta de material net valoritzat sense matèria que pugui ser arrossegada per aire o vent.

No s'està d'acord amb aquesta asseveració perquè l'àrid mai està net ni desproveït de material sedimentable. A més, és molt probable que hi hagi un excés de RCD's a tractar i s'hagin d'apilar a l'exterior, per la qual cosa és necessari formigonar la zona exterior i dotar d'un sistema de recollida i canalització d'aigües.

Cobrir el material es fa realment complicat perquè els aplecs generats són molt grans i és molt probable que no es faci per la dificultat operativa o temporal que comporta.

Amb tot, no s'està d'acord que l'impacte del material en suspensió no sigui significatiu, i es troba que està infravalorat. De fet, un dels majors impactes que es donaran durant el funcionament de la planta serà la formació de pols i de substàncies en suspensió, que podrien ser perillosos depenent del tipus de residu i el diàmetre del sediment. Per això és de vital importància que s'apliquin les mesures proposades per reduir la seva concentració (Polvoritzadors / nebulitzadors sobre tremuja i garbell a la línia de maquinària), així com mesuraments regulars que assegurin que es compleixen els paràmetres establerts per la llei.

El document indica que no s'utilitza aigua en el procés productiu, a excepció dels regs anti pols, que diuen no generen abocaments, ja que queden impregnats en el sòl i el material. En cap cas, diuen, es realitzaran neteges amb aigua, només amb escombrat manual o escombradora.

El document indica que les aigües pluvials són conduïdes, mitjançant pendents naturals del terreny, cap a la part més baixa de la finca perquè continuïn amb el seu curs natural.

No s'està d'acord amb això, el reg necessari per disminuir la pols en suspensió a la línia de maquinària (Polvoritzadors i nebulitzadors amb un consum de 20 l / min, 5 h / dia.), la neteja de camions o de maquinària o la neteja de vials (regs amb aspersor aeri mòbil, 1 m³ / h, 4 h / dia durant 140 dies l'any) i durant les pluges es generaran escorrenties d'aigües que hauran de tractar-se abans d'abocar-la.

No es preveuen recollida i tractament de les aigües d'escorrentia i, per tant, les aigües seguiran el seu curs natural, abocant segurament a la part més baixa, la mar.

Atès que és evident que es poden formar aigües d'escorrentia i que poden portar material contaminat i molta càrrega en suspensió, s'haurà de preveure una recollida de les aigües i posterior tractament amb, com a mínim, desarenador. Depenent del destí de l'abocament, la llei preveu l'autorització pertinent, que s'haurà d'obtenir.

Per tot això, caldrà formigonar tota la zona exterior de la planta on es realitzarà l'aplec de material, així com la recollida perimetral i tractament de les aigües recollides abans d'abocar-les amb, com a mínim, un desarenador. S'haurà de realitzar un manteniment del sistema de recollida exhaustiu com a mínim cada 6 mesos. En funció del destí final de les aigües de lixiviats s'hauran de demanar les autoritzacions necessàries i preveure els dispositius i les anàlisis escaients per garantir la qualitat dels abocaments. Es faran anàlisis trimestrals que incloguin els contaminants potencials. Estarà prohibit abocar qualsevol tipus de substància sense l'autorització pertinent.

A les rodalies hi ha habitatges dispersos que es podrien veure afectats (el més proper a poc més de 200 m), però el document indica que és previsible que no se superin els valors màxims de concentració de PM10 definits en la legislació i valora l'impacte com no significatiu. S'indica que s'ha d'assegurar que els nivells resultants de concentració de partícules en l'aire en les zones externes habitades pròximes a la zona d'actuació NO superin els límits establerts pel R.D. 102/2011, però no s'informa com.

Segons la modelització de soroll realitzada a l'Annex II del projecte (estudi acústic) tots els punts receptors proposats (R) estarien per sota dels límits establerts per l'Ordenança Municipal de Protecció del Medi Ambient i la Salut contra la Contaminació per Renous i Vibracions de Formentera.

Com a impactes positius la planta permetrà tractar i valoritzar de forma adequada tots els residus de construcció i demolició generats a l'illa, generant àrid de segona generació apte per al seu ús en obra, amb el foment de l'economia circular de residus. A més es fomenta la disminució del dipòsit o abocament de forma incontrolada dels residus.

Per altra banda, la instal·lació de la planta permetrà tractar l'aplec de RCD's existent a la parcel·la. La recollida de RCD existent es troba en superfície, derivat de l'acumulació d'enderroc generats en les obres realitzades al llarg dels anys i té un volum estimat al 2018 de 247.836,80 t. És previsible que en l'actualitat aquesta quantitat hagi augmentat. Es tracta de residus d'obra barrejats, sense separar, que poden incloure moltíssims tipus de materials. Segons el document, aquest aplec de RCD es localitza annex a l'abocador de RSU clausurat i restaurat, però no està barrejat amb el mateix, estan clarament separats. Tot i això no disposa de mesures de recollida de lixiviats o altres mesures protectores.

Segons el document, està previst tractar aquest aplec de RCD en un termini no superior a 10 anys. En aquest sentit, l'article 20 punt 4 de la llei 22/2011 indica:

«4. Amb caràcter general els gestors de residus estan obligats a:

a) Mantenir els residus emmagatzemats en les condicions que fixi la seva autorització. La durada de l'emmagatzematge dels residus no perillosos serà inferior a dos anys quan es destinin a valorització i a un any quan es destinin a eliminació. En el cas dels residus perillosos, en ambdós supòsits, la durada màxima serà de sis mesos, en supòsits excepcionals, l'òrgan competent de les comunitats autònomes on es dugui a terme aquest emmagatzematge, per causes degudament justificades i sempre que es garanteixi la protecció de la salut humana i el medi ambient, podrà modificar aquest termini. Durant el seu emmagatzematge dels residus perillosos hauran d'estar envasats i etiquetats d'acord amb les normes internacionals i comunitàries vigents.»

Els terminis esmentats començaran a computar des que s'inicia el dipòsit de residus en el lloc d'emmagatzematge. Atès de que es tracta d'un aplec molt antic, que no es varen prendre mesures mínimes de contenció o separació ni recollida de lixiviats, aquests RCD's s'hauran de tractar el més aviat possible, com màxim en dos anys.

En relació a l'aigua necessària, es preveu un total de 2.410 m³/any entre sistemes de reg anti-pols i aigües per lavabos. Atès que no es disposa de subministrament d'aigua de xarxa, es preveu un aprovisionament per mitjà de camió cisterna, que anirà a un aljub de 20 m³ de capacitat des del qual partirà la xarxa de distribució a punts de consum. Es disposaran en exterior d'una xarxa de punts de subministrament que permetin el reg per aspersió dels vials exteriors. A l'interior de la nau es disposarà, addicional a la presa de la maquinària, de tres preses distribuïdes al llarg de la nau.

El projecte no preveu instal·lació de recollida i emmagatzematge d'aigües pluvials. El projecte haurà de preveure un sistema de recollida i emmagatzematge d'aigües pluvials.

En relació a l'energia, no es preveu escomesa elèctrica a la planta. El consum d'oficines, lavabos, vestidors, il·luminació interior de la nau i il·luminació exterior es resoldrà mitjançant instal·lació fotovoltaica, però no s'indica ni on es posarà, ni la potència escollida. Al PVA s'haurà d'incloure la localització i especificacions de la instal·lació fotovoltaica, potència, etc., que haurà d'estar situada dintre de la planta projectada.

La línia de procés comptarà amb subministrament elèctric mitjançant grup electrogen, estimant-se un consum anual, basant-se el règim productiu definit per a la planta i a les dades de consum dels equips, de 102 m3. El funcionament d'aquestes màquines es realitza cremant combustible fòssil, cosa que també contribueix a l'escalfament global i el canvi climàtic.

En relació als residus, a causa del procés productiu i al funcionament i manteniment de les instal·lacions, derivats de la classificació i tractament de residus, es produiran una sèrie de residus, tant perillosos com no perillosos. Tots ells seran lliurats a un gestor autoritzat o a valoritzador, en el cas de residus que puguin tornar a reintroduir-se a alguna cadena de producció. Per als residus perillosos, es disposarà d'un punt net específic, amb contenidors estancs tancats i cubeta de retenció de capacitat suficient per a contenir el volum emmagatzemat, de manera que, davant d'un vessament o abocament, quedarà retingut en aquest cubell sense risc de contaminació. S'hauran de lliurar els residus perillosos a gestor autoritzat.

Es valoren els impactes segons les directrius marcades per la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'Avaluació d'Impacte ambiental, determinant el valor dels impactes en funció de dos paràmetres: la incidència i la magnitud. La incidència es refereix al grau i forma de l'alteració, ambdues definides per una sèrie d'atributs de tipus qualitatiu que caracteritzen l'alteració i que queden definits en la Llei 21/2013. La magnitud representa la quantitat i qualitat del factor modificat i la seva valoració es realitzarà, en la mesura del possible, en termes quantitativs.

Es valoren només els impactes sobre la fauna, el paisatge, els espais naturals en fase de construcció, funcionament i desmantellament, tots com compatibles. Alguns impactes estan infravalorats, com la producció de pols i lixiviats.

Es presenta una addenda a l'annex d'incidència paisatgística amb una diagnosi de l'estat actual del paisatge: unitat del paisatge, principals components, valors paisatgístics, etc. Es ponderen diferents variables per establir la qualitat visual.

La major part de la zona d'estudi (82%) posseeix una qualitat qualificada com Baixa per l'elevat nombre d'edificacions i elements antròpics que se situen en l'àmbit d'estudi. Tan sols el 9% del territori analitzat posseeix qualitat alta o molt alta, que es correspon amb la superfície coincident amb vegetació natural.

Pel que fa a la parcel·la, la qualitat queda definida com baixa per la presència d'edificacions i infraestructures i situar-se sobre zona destinada a infraestructures de residus.

A causa de la importància de la mar a nivell paisatgístic i al seu alt nivell de protecció (tots els espais naturals protegits analitzats en l'àrea de estudi són de tipus marí) se li ha assignat un valor de qualitat visual Molt Alt, independentment dels valors obtinguts en els diferents paràmetres de qualitat visual.

Es presenta una anàlisi de fragilitat del paisatge, que es refereix a la conca visual dels principals observadors potencials de la zona d'estudi pel que fa a l'actuació projectada, que es correspondria amb la visibilitat obtinguda situant als observadors potencials en aquelles zones des de les quals serà més probable la seva presència (nuclis de població, carreteres, ferrocarrils ...).

Les variables que es tenen en compte per realitzar l'estudi de la fragilitat del paisatge són les següents: visibilitat, accessibilitat, complexitat topogràfica i emmascarament. El radi màxim que s'ha tingut en compte per calcular la conca visual ha estat de 5 km al voltant de la parcel·la d'estudi.

Les variables utilitzades a l'estudi de la fragilitat s'han ponderat i els resultats indiquen que la zona terrestre dins l'àrea d'estudi presenta majoritàriament zones amb fragilitat visual baixa, al voltant de l'47% del territori analitzat. La justificació d'aquesta circumstància rau en la baixa visibilitat del projecte, ja que aquest és el factor més determinant a l'hora de calcular la fragilitat.

Finalment, per a realitzar la valoració del paisatge s'ha procedit a combinar la qualitat visual i la fragilitat visual. A nivell global, la valoració del paisatge es pot definir com Mitjana-Baixa, atès que més de el 81% de l'àrea estudiada queda definida en aquestes categories. El 18% de l'àrea estudiada és considerada amb valoració alta o molt alta, corresponent fonamentalment amb les zones visibles i de gran accessibilitat on es troba la vegetació autòctona de major valor paisatgístic.

El projecte quedaria ubicat en zona definida amb valoració paisatgística Mitjana Baixa, a causa bàsicament a la visibilitat del projecte (correspon a la seva pròpia ubicació i zones adjacents) i de la gran accessibilitat a les parcel·les ocupades.

Es descriuen i es valoren els impactes sobre el paisatge en fase de construcció i de funcionament. Durant la fase de construcció, es produiran alteracions d'elements i components del paisatge dels terrenys i intrusió visual de nous elements aliens al paisatge. Aquesta fase ocasionarà l'alteració d'alguns elements del paisatge, fonamentalment de la forma, la textura i el color (contrast cromàtic), i de certs components del paisatge entre els quals destaquen la vegetació i el relleu. Per tant, aquest impacte serà més patent en aquelles zones amb vegetació natural. Es produirà també un impacte visual per la introducció d'elements aliens al paisatge en el terreny on es realitzaran les obres: la presència de personal i maquinària en l'obra, etc., suposarà una modificació del paisatge des d'un punt de vista visual durant el període que durin les obres. Aquest impacte té escassa rellevància i desapareix en la seva totalitat un cop finalitzades les obres. Per tant, s'estima no significatiu.

La presència d'elements que de forma permanent i en superfície quedaran durant l'explotació (nau industrial, zones d'aplec i bàscula), suposen una alteració significativa sobre els elements de l'entorn, raó per la qual es realitza la valoració del impacte d'acord amb els atributs establerts a la llei.

Atesos els valors d'incidència calculats i les magnituds quantificades (notablement reduïdes), juntament amb la possibilitat d'aplicació de mesures correctores, l'impacte paisatgístic en fase de construcció s'estima compatible.

Es proposen una bateria de mesures preventives i correctores, tant a l'EIA com a l'annex paisatgístic. Després de les obres es procedirà a la instal·lació d'una pantalla vegetal a la part sud-est del perímetre de la parcel·la del projecte.

La longitud total de la pantalla vegetal serà de 170 m i consistirà en la plantació d'ullastres i garrovers, d'una alçada de 3 m i 16-18 cm de calibre, a una distància d'1 m entre ells. Es durà a terme un manteniment continuat de la barrera vegetal durant tota la fase d'explotació, instal·lant reg per degoteig i reemplaçant els exemplars secs si n'hi hagués.

Atesa l'entitat i especial naturalitat dels voltants, s'hauran de planificar i controlar acuradament totes les fases de l'obra, tenint especial cura amb les molèsties que pugui ocasionar al medi ambient.

Es presenta una PVA per controlar la correcta execució i l'eficàcia de les mesures preventives i correctores previstes, on es preveu la seva temporalitat, es presenta el cronograma i les actuacions a realitzar durant la vigilància ambiental de l'obra. Es presenta el pressupost de les mesures i de la vigilància que es realitzarà.

CONCLUSIONS

Per tot l'anterior, es proposa formular la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització del projecte d'instal·lació de planta de residus de construcció i demolició (RCD's) a l'àrea de gestió de residus des Cap de Barbaria TM de Formentera atès que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius sobre el medi ambient, sempre que es compleixin les mesures preventives previstes a l'EIA, l'estudi d'afecció a la Xarxa Natura 2000, el projecte i les addendes presentades, a més dels següents condicionants:

- 1.S'haurà de formigonar tota la zona exterior de la planta on es realitzarà l'aplec de material, així com la recollida perimetral de totes les aigües que s'aboquin al sòl de la planta, realitzant un manteniment exhaustiu de la infraestructura de recollida com a mínim cada 6 mesos. A més, i com a mínim, s'haurà de disposar d'un desarenador abans de l'abocament. En funció del destí final de les aigües de lixiviats s'hauran de demanar les autoritzacions escaients i preveure els dispositius i les anàlitiqes necessàries que garanteixin la qualitat dels abocaments. Està prohibit abocar qualsevol tipus de substància sense l'autorització pertinent
- 2.L'aplec de RCD's s'haurà de tractar completament el més aviat possible, com a màxim en dos anys
- 3.Al PVA s'haurà d'incloure, a més dels canvis i mesures proposades a la present DIA, la localització i especificacions de la instal·lació fotovoltaica, que haurà d'estar situada dintre de la planta projectada. S'haurà d'actualitzar l'avantprojecte o el projecte d'execució amb les esmenes incorporades al EIA modificat, si n'és el cas.
- 4.Durant les obres es durà a terme un exhaustiu control de les zones de neteja de cubetes de formigó i de camions. Es recolliran les aigües i es tractaran abans d'abocar-les
- 5.S'haurà de disposar d'un sistema de recollida i emmagatzematge d'aigües pluvials que es reutilitzaran pels sistemes de reg anti-pols
- 6.Designar un auditor ambiental que garanteixi el compliment de les mesures. S'haurà d'indicar el pressupost i les mesures previstes per a l'aplicació del PVA i el seguiment ambiental previst.
- 7.S'haurà de promoure la formació i sensibilització activa de totes les persones implicades perquè s'utilitzin i apliquin tots els elements del sistema de gestió ambiental, disminuint al màxim els impactes.
- 8.Complir amb els condicionants establerts per Salut Ambiental:

-Es protegirà l'apilament de la fracció final de 0-10mm (material valoritzat) per tal de minimitzar la dispersió de partícules en

suspensió.

-Les instal·lacions de banys i vestidors hauran de complir amb la normativa vigent referent a aigües de consum humà i control i prevenció de la legionel·losi.

-En cas de reg dels materials apilats, vials i resta de instal·lacions, es farà per aspersió amb aigües que no provenguin d'una xarxa d'abastiment controlada, l'aigua es tractarà per donar compliment al Reial Decret 865/2003.

-L'aigua utilitzada al procés i per neteja serà aigua regenerada i/o reutilitzada per tal de minimitzar el consum d'aigua de consum humà.

-S'utilitzaran sistemes de depuració per al tractament de les aigües provinents de les instal·lacions sanitàries, en comptes de fosses sèptiques.

9.Complir amb els condicionants establerts per la DG de Canvi Climàtic:

-El titular de la planta de tractament de RCD's ha de sol·licitar a la DG d'Energia i Canvi Climàtic la seva inscripció com activitat potencialment contaminadora de l'atmosfera (APCA) del grup C. La resolució d'inscripció APCA fixarà la periodicitat de les comprovacions a realitzar per part d'un Organisme de control autoritzat per a l'atmosfera (OCA), tant les corresponents al manteniment i eficàcia de les mesures correctores i preventives implantades per disminuir les emissions de partícules, com de les mesures de gasos i partícules dels grups electrògens existents o altres focus canalitzats, si s'escau.

10.Redactar i aprovar un pla de contingències o Pla d'Autoprotecció que s'ha de registrar al Registre de Plans d'emergències de la Direcció General d'Emergències de la CAIB.

Aquesta Declaració d'impacte ambiental s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització.

Palma, 27 d'agost de 2021

El president de la CMAIB
Antoni Alorda Vilarrubias

